

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРОРТОЛОГІЇ МОЗ УКРАЇНИ»**

**КООРДИНАЦІЙНА РАДА ПІВДЕННОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ МОН УКРАЇНИ І
НАН УКРАЇНИ**

**ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ОДЕСЬКОЇ ОДА
THE STATE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND ECONOMICS IN JAROSLAW
(Poland)**

ВИЩА ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА В БІЛОСТОЦІ (Польща)

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

За комунікаційної підтримки:

ЧОРНОМОРСЬКА ФІЛІЯ МЕРЕЖІ РІШЕНЬ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН

**ЧОРНОМОРСЬКА МОЛОДІЖНА ФІЛІЯ МЕРЕЖІ РІШЕНЬ ЗІ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ООН**

ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ АКТИВИ, РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА КУРОРТИ

Матеріали Першої Міжнародної науково-практична конференції

м. Одеса

14- 15 листопада 2024 р.

**Одеса
2024**

УДК 330.15:615.8:711.455(08)

П 77

ПІД НАУКОВОЮ РЕДАКЦІЄЮ

д.е.н., професора, академіка НАН України, заслужений діяч науки і техніки України Бориса
Буркинського

д.м.н., професора, заслуженого діяча науки і техніки України Костянтина Бабова

*Рекомендовано до опублікування науковою радою
Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН
України»
(протокол № 22 від 25.11.2024 року)*

П 77

Природні лікувальні активи, реабілітація та курорти : матер. Першої Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 14-15 листопада 2024 р.) / [під наук. ред. Буркинського Б. В., Бабова К. Д.] ; ДУ «Ін-т ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України», ДУ «Укр. наук.-дослід. ін-т медичної реабілітації та курортології МОЗ України» та ін. – Одеса : ДУ «ІРЕЕД НАНУ», 2024. - 160 с.

У збірнику подано тези доповідей та виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої удосконаленню та розвитку теоретичних, методичних та прикладних аспектів розвитку природних лікувальних активів в сфері реабілітації та курортної справи.

УДК 330.15:615.8:711.455(08)

© ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», 2024

© Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України», 2024

Данилишина Дар'я, Давиденко Ірина	
Інклюзивний туризм: рекреаційні можливості для людей з інвалідністю	89
Жученко Валентина	
Спа-туризм: більше, ніж просто відпочинок	91
Кунділовська Тетяна	
Задоволення рекреаційних потреб студентської молоді під час перебування в літньому оздоровчому таборі	95
Лебедєв Ігор	
Рекреаційно-туристичні кластери: формування та розвиток	97
Михайлюк Олена	
Перспективи впровадження інноваційних технологій для подальшого розвитку готельних послуг в Україні	99
Руснак Дар'я, Несторишен Ігор	
Розвиток інструментів державного приватного партнерства в індустрії туризму в країнах Євросоюзу	102
5 СЕКЦІЯ - НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ТА НАУКОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ ФАКТОРІВ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРОРТОЛОГІЇ	105
Андрєєв Олександр, Тагунова Ірина, Гуца Сергій, Івченко Наталія	
Гіпертрофія глоткового мигдалика - причина обструктивного апное сну у дітей. Кріолікування	105
Балашова Ірина, Заболотна Ірина, Гуца Сергій	
Оцінка ефективності реабілітації військовослужбовців з поєднаними ушкодженнями	107
Волянська Вероніка, Польщак Тетяна, Гуца Сергій, Добровольська Олена, Загородня Людмила, Ямілова Тетяна, Опаріна Тамара, Бошина Тетяна, Муляр Вікторія	
Альтернативне лікування пацієнтів з остеопорозом та супутнім остеохондрозом хребта	109
Гуца Сергій, Насібуллін Борис, Ярошенко Наталія, Годзів Микола	
Порівняльна оцінка ефективності зовнішнього застосування мінеральних вод у щурів з моделлю артрозу	111
Годзів Микола, Степанова Віра, Трапезникова Світлана, Плакіда Олександр, Гуца Сергій	
Досвід використання інтерактивного обладнання «BRIOLIGHT» в реабілітації дітей із затримкою психомовного розвитку	114
Драгомирецька Наталія, Іжа Ганна, Гуца Сергій, Насібуллін Борис	
Оцінка ефективності застосування мінеральної води у комплексному відновлювальному лікуванні хворих на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу (клініко-експериментальні дослідження)	117
Наталія Олійник, Анатолій Погребний, Іван Голтуренко	
Збручанське родовище як важлива складова функціонування курорту Сатанів	121
Польщак Тетяна, Балашова Ірина, Волянська Вероніка, Гуца Сергій	
Оцінка ефективності застосування бальнеотерапії в реабілітації пацієнтів з синдром післявірусної втоми	124
6 СЕКЦІЯ – ВІДКРИТА СЕКЦІЯ (ІНШІ ПИТАННЯ, ЩО НЕ УВІЙШЛИ ДО ПОПЕРЕДНІХ СЕКЦІЙ)	127

**5 СЕКЦІЯ - НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ТА НАУКОВІ АСПЕКТИ
ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ ФАКТОРІВ В РЕАБІЛІТАЦІЇ
ТА КУРОРТОЛОГІЇ**

УДК 5616.24-008.444-053.2-06.616.322-007.61]-005:615.832.9

**ГІПЕРТРОФІЯ ГЛОТКОВОГО МИГДАЛИКА -
ПРИЧИНА ОБСТРУКТИВНОГО АПНОЕ СНУ У ДІТЕЙ. КРІОЛІКУВАННЯ**

Олександр Андрєєв¹, Ірина Тагунова¹, Сергій Гуца², Наталія Івченко¹

¹Одеський національний медичний університет, Україна

²ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології
МОЗ України» м. Одеса

Запалення лімфоїдної тканини носоглотки, що призводить до гіпертрофії глоткового мигдалика, порушення носового дихання, обструкції, застійних явищ у носі, зміни форми лицьового скелета, зубо-щелепної системи, дефектів розвитку мови [1]. Незважаючи на безліч застосовуваних методів лікування аденоїдиту, проблема залишається актуальною у зв'язку з недостатньою ефективністю консервативних методів лікування та компенсаторних станів в віддаленому періоді, що виникають після хірургічного втручання: гіпертрофія язичного мигдалика, піднебінних мигдаликів, що супроводжується нічним апное [2]. Альтернативою традиційної тонзилектомії при обструкції верхніх дихальних шляхів в даний час є лікування низькими температурами-кріотерапія [3 - 6], заснована на явищі нітрифікації чи кристалізації води усередині клітини чи міжклітинних просторів. Міжклітинна кристалізація призводить до загибелі клітини. Після відтавання клітина може зберігати колишню форму, але її цитоплазма та інші елементи внутрішньої структури руйнуються [7, 8].

Метою роботи була оцінка ефективності застосування кріозрошення рідкого азоту у хворих на гіпертрофію глоткового мигдалика.

Під наглядом перебували 28 пацієнтів віком від 3 до 8 років (18 хлопчиків, 10 дівчаток), які страждають на обструкцію верхніх дихальних шляхів, часті запальні захворювання. Симптоми порушення дихання у вісні варіюють від хрипіння до обструктивних явищ. Діагноз ставився на підставі точного збору анамнезу, фізичного огляду. Холодова дія на глотковий мигдалик - кріозрошення здійснювалося парами і крапельками рідкого азоту, імпульсами 3-5 секунд, з інтервалом - 5 секунд, до 4 імпульсів поспіль. Лікування повторювали через 2-3 місяці. Рідкий азот ми використовували як низькотемпературний носій.

У пацієнтів з ризиками кровотечі, носоглоткову недостатність, постобструктивний набряк легень, хірургічне лікування було відстрочено. Проводилося кріозрошення загальних носових ходів - переважно задніх відділів. У положенні сидячи при передній риноскопії через загальний носовий хід, який попередньо був звільнений від виділень, обробки судинозвужувальними та місцево анестезуючими засобами.

Після сеансу кріотерапії може трохи хворіти на горло (протягом 1-2 дні), може бути закладений ніс і спостерігатися невелика секреція. Пацієнти зазвичай відчуваються добре і позбавляються вищезгаданих симптомів через тиждень. При правильному виконанні процедура практично безболісна, оброблена область гоїться без шрамів і, як правило, без ускладнень, а відновлення проходить швидко і легко. Період після кріозрошення проходить

без погіршення загального стану дітей. Далі спостереження пацієнтами здійснювалося протягом щонайменше 1 року.

Терапевтичні результати та час, за який вони були досягнуті, порівнювалися з анамнестичними даними, історіями хвороб, суб'єктивними симптомами, що пред'являються дітьми. Після проведеного лікування стан у всій групі, що спостерігалася, значно покращився. Число рецидивів запальних захворювань поменшало з 6 - 8 до 2 - 3 випадків протягом року. Кріозрошення надає стерилізуючий ефект - позитивно впливає на мікробне обсіменіння носоглотки, зміщує профіль мікроорганізмів, що висіваються у бік сапрофітів, і зменшує кількість колонієутворюючих елементів.

Висновки. Метод кріозрошення гіпертрофованої лімфоїдної тканини носоглотки може бути застосований як імуностимулююче фізіотерапевтичне оздоровлення верхніх дихальних шляхів, що зменшує запальні явища, знижує порушення дихання уві сні, що покращує загальний стан пацієнтів, якість життя дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Diedykova, I. V., Shnaider, S. A., Andriciev, A. V., Kibalchich, D. O. Optimization of treatment of patients with dentoalveolar anomalies depending on the clinical and functional characteristics of the nasopharyngeal zone. *World of Medicine and Biology*, 2023. № 4(86), 44–48. <https://doi.org/10.26724/2079-8334-2023-4-86-44-48>
2. Пухлік, С. М., Андрєєв, О. В., Тагунова, І. К., Богданов, К. Г. Гіпертрофія язикового мигдалика після хірургічного вилучення піднебінних мигдаликів при тонзилітах вірусної етіології. Корелятивний зв'язок. *Ukrainian scientific medical youth journal*, 2023. № 1(131). 81–82. <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/14105>
3. Andreev, A., Puhlik, S., Melnikov, O., Tagunova, I., Gushcha, S. Lingual tonsils hypertrophy and possibility of its correction by physical factors. *Balneo Research Journal*, 2019. 10(3), 278–287. <https://bioclima.ro/Balneo269.pdf>
4. Чиж, М. О., Белочкіна, І. В., Гладких, Ф. В. Кріохірургія і фізичні методи в лікуванні онкологічних захворювань. *Український радіологічний та онкологічний журнал*. 2021. 29(2), 127–149. DOI: <https://doi.org/10.46879/ukroj.2.2021.127-149>.
5. Péus, D., Sellathurai, S., Newcomb, N., Tschopp, K., Radeloff, A. (2022). The Otoprotective Effect of Ear Cryotherapy: Systematic Review and Future Perspectives. *Audiol Res*, 2022. 12(4), 377–387. DOI: 10.3390/audiolres12040038.
6. Jiao, A., Liu, F., Lerner, A. D., Rao, X., Guo, Y., Meng, C., Pan, Y. Effective treatment of post-intubation subglottic stenosis in children with holmium laser therapy and cryotherapy via flexible bronchoscopy. *Pediatr Investig*, 2019. 3(1), 9–16. DOI: 10.1002/ped4.12113.
7. Meneghel, J., Kilbride, P., Morris, G. J. Cryopreservation as a Key Element in the Successful Delivery of Cell-Based Therapies-A Review. *Front Med (Lausanne)*, 2020. № 7, 592242. DOI: 10.3389/fmed.2020.592242.
8. Uhrig, M., Ezquer, F., Ezquer, M. Improving Cell Recovery: Freezing and Thawing Optimization of Induced Pluripotent Stem Cells. *Cells*, 2022. № 11(5), 799. DOI: 10.3390/cells11050799.